

Jom ha-Šoa

- ❑ Jom ha-Šoa je den připomínky obětí Šoa (holocaustu). Připomíná se v souvislosti s **povstáním ve varšavském ghettu v roce 1943**, kdy se židovští obyvatelé postavili nacistům.
- ❑ V Izraeli se v tento den na dvě minuty rozezní sirény a zastaví život, auta i autobusy zůstanou stát na silnicích a lidé z nich často vystoupí a se skloněnými hlavami uctí oběti nacistického vyhlazování
- ❑ Po celém světě se konají pietní akce a čtou se jména obětí holocaustu

יום השואה
**Jom
ha-
Šoa**

14. dubna

VEŘEJNÉ ČTENÍ Jom ha-Šoa 2026 **JMÉN OBĚTÍ HOLOCAUSTU**

... je maraton čtení jmen a stručných osudů obětí nacistické perzekuce, mužů, žen a dětí, kteří byli zavražděni během druhé světové války.

Institut
Tereziánské
iniciativy

NADAČNÍ FOND OBĚTEM
HOLOCAUSTU
FOUNDATION FOR
HOLOCAUST VICTIMS

muzeum
romské
kultury

Akce se koná pod záštitou Velvyslanectví Státu Izrael v České republice.

Holocaust vs. Šoa

Holocaust = historický název pro genocidu evropských Židů a Romů, ze starořečtiny ‚zápalná oběť‘, v obecném povědomí od 80. let

Šoa (Jom ha-Šoa) = hebrejské označení, které zdůrazňuje zkušenost lidí a paměť, hebrejsky ‚katastrofa‘ – odpovídá daleko lépe charakteru oněch událostí

Židovský památník (Berlín)

Co víte o židovské kultuře?

- ❖ Znáte nějaké symboly, příběhy, tradice, svátky nebo pohádky?
- ❖ Kdybyste šli s židovským kamarádem/kamarádkou na limonádu, co by vás o jejich kultuře nebo životě zajímalo?

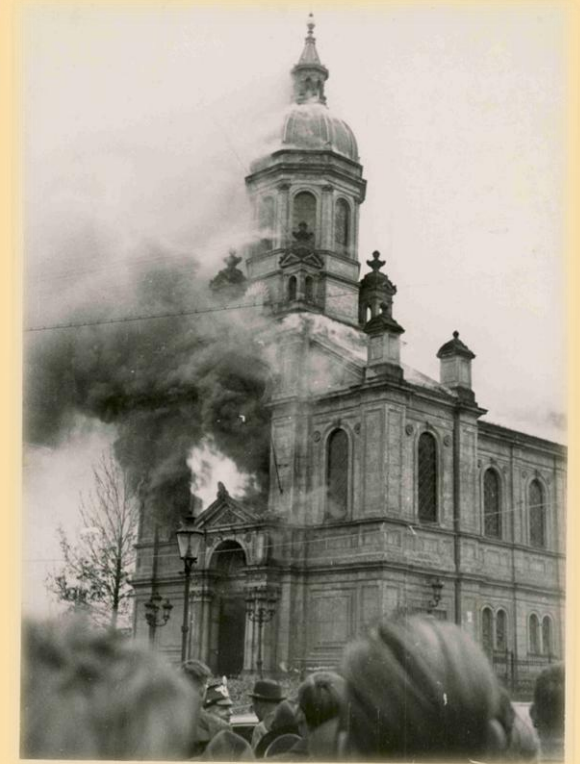
Židovské symboly:

Institut
Tereziánské
iniciativy

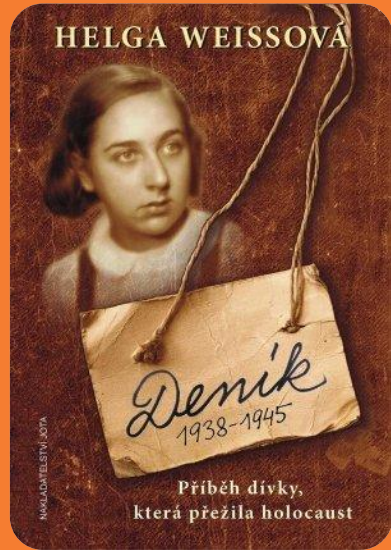
Holocaust – během druhé světové války 1939 – 1945

- Nacistické Německo začalo systematicky pronásledovat Židy a další skupiny lidí — například Romy, politické odpůrce, LGBT nebo postižené.
- Pronásledování bylo postupné a opíralo se o Norimberské zákony z roku 1935, které určovaly, kdo je považován za Žida. Postupně se těmto lidem odebírala práva.
- Židé nesměli chodit do škol, vykonávat určitá povolání, vlastnit majetek nebo podnikat.
- Postupně také nesměli do veřejných prostor — např. do parků, kin, divadel, kaváren nebo na některá místa ve městě.
- Museli nosit viditelné označení – žlutou hvězdu.
- Později byli nuceni opouštět své domovy a byli soustřeďováni do tzv. ghett.
- Z ghett pak odjížděli transporty do koncentračních a vyhlazovacích táborů.
- Tento proces byl organizovaný a postupný — a týkal se milionů lidí po celé Evropě.

Křišťálová noc v Liberci (1938)

Deníky, vzpomínky, paměti...

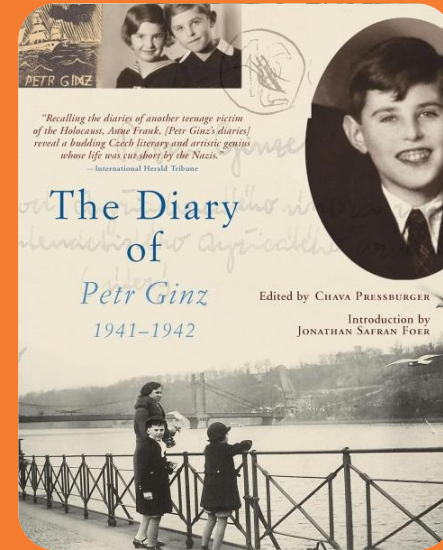
Helga Weissová

Pavel Fischl

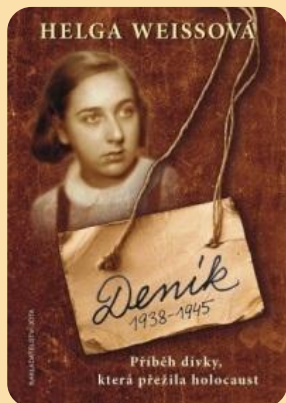
Anne Frank

Petr Ginz

Měsíční krajina Petra Ginze

Helga Hošková-Weissová

Text 14-leté Helgy v ghettu Terezín. Je to chvíle, kdy se naposledy loučí se svým tatínkem, který odjíždí transportem do Osvětimi. Už se nikdy neuvidí.

Terezín 29. září 1944

Vagóny jsou tady, druhý transport nastupuje do šlojsky¹. Maminka rychle připravuje večeři, ať se **tatínek** ještě naposledy pořádně nají. Cpu do sebe jídlo, nevím, co jím. Záleží vůbec na tom? Hltám sousta, nemám hlad, ale s každou lžící polykám jednu slzu, jídlo nestačí, slz je mnohem víc. (...) Tři čtvrtě na šest, musíme jít.

Na lavičce odložené papirosky² a tam s nimi zahozený i smích. Zde jsme sedávali všichni tři, každý večer, ne dlouho, poslední tři čtvrtě roku. To byla pro nás nejlepší doba Terezína, zde nejšťastnější chvíle.

Kdyby teď skončila válka... bylo by to příliš krásné. Tak tu sedíme dnes spolu naposled. Od zítřka jen samy s maminkou. A ty tati? Ruka odhazuje ještě doutnající papirosku, vine mě k sobě a z druhé strany maminku. Slzy se nedají zadržet, je jich příliš mnoho nahromaděno za celý týden a my jim nebráníme. Hlavu přitisknutou k tatínkově hrudi, slyším zřetelně tlukot jeho srdce. Přerývaný, smutný, jako nálada dnešního večera. Ach tati, kéž by tvé ruce byly dost silné, aby mě nikdy nic nevy rvalo z jejich objetí. Slyším tvé srdce, cítím, jak se chvěje, a přece jsou jeho údery pevné, odhodlané. (...) Naše srdce budou s ním, s ním bojovat i trpět, doufat a věřit. A stejně jako naše i ono bude bít pro nás...

Který moment z tohoto příběhu by neměl být zapomenut?

¹ prostor v ghettu Terezín při příjezdu a odjezdu transportů, kde probíhala registrace, kontroly a zabavování věcí

Pavel Fischl

Text mladého autora z ghetta Terezín. Zachycuje obraz starého muže na ulici – obraz chudoby, osamělosti a každodenní reality ghetta.

Terezín listopad 1943

PO ULICI JDE STARÝ MUŽ. Snad ještě starší, než aby slovíčko starý mohlo dostačit k tomu, aby sis mohl vybavit jeho představu před očima. Má roztrhaný šedý kabát, na hlavě klobouk, jen málo se podobající klobouku, děravé galoše a žádné boty pod nimi, kalhoty urousané v blátě a sněhu. Snad sto, snad dvě stě vrásek je jeho obličej. V jedné ruce drží šálek s kávou, druhou nataženou před sebe, tápe při zdi domu. Pomalu se pohybuje dopředu. Špatně vidí a venku už je tma. Znáte ty listopadové večery, kdy slunce náhle zapadne a noc zahalí zemi svým neprodyšným závojem tmy. I úzký srpek měsíce přikryly mraky.

Cosi leží na zemi. Na rohu ulice, hned pod chodníkem. Starý muž. Snad ještě starší, než aby slovíčko starý mohlo dostačit k tomu, aby sis mohl vybavit jeho představu před očima. Má roztrhaný šedý kabát, na hlavě klobouk, jen málo se podobající klobouku, děravé galoše a žádné boty pod nimi, kalhoty urousané v blátě a sněhu. Snad sto, snad dvě stě vrásek je jeho obličej, z jehož úst protkaných pramínkem krve stékajícím z velké rány na čele, slyšíš jen šeptat: "Kaffee, mein Kaffee..."

Když zvedneš hlavu, vidíš, že z protější strany ulice se na tebe smutně dívá smrt. Anebo snad je to jen usmívající se anděl.

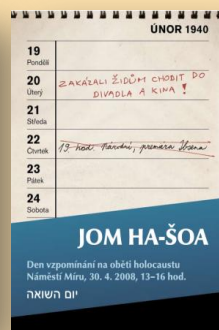
Co vám na textu přišlo nejsilnější?

² typ cigaret bez filtru

Inspirace

Starší plakáty Jom ha-Šoa:

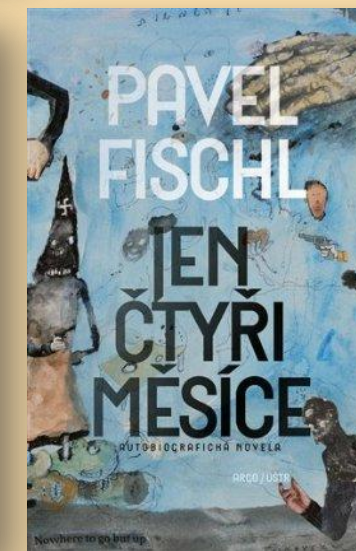
Helga Hošková-Weissová:

Kresby z války – holocaust očima dítěte i pozdější vzpomínky

Zvi Tolkovsky:

Paměť zpracovaná s odstupem – inspirováno deníky Pavla Fischla

Rozhovor s Helgou Hoškovou–Weissovou pro *Paměť národa* (audio)

- [S kartičkou na krku](#)
- [„Napravo!“ – strana života](#)
- [Maluj, co vidíš](#)

Rozhovor s Helgou Hoškovou–Weissovou (2021)

[Strastiplná cesta do Mauthausenu](#)
(video)